

KIMS STENLIJS ROBINSONS

NĀKOTNES MINISTRIJA

NO ANGLŪ VALODAS TULKOJUSI
DINA KĀRKLIŅA

UDK 821.111(73)-31
Ro053

Kim Stanley Robinson
THE MINISTRY FOR THE FUTURE

Copyright © 2020 by Kim Stanley Robinson
The moral right of the author has been asserted.
All rights reserved.
Translation copyright © 2026

Grāmata izdota ar tehnoloģiju uzņēmuma SIA "Mitigate" atbalstu.

Šis ir daiļliteratūras darbs. Visas personas, organizācijas un notikumi, kas aprakstīti šai romānā, ir autora iztēles auglis. Visas šī darba tiesības ir aizsargātas. Izdevumu reproducēt, kopēt vai citādi pavairot un izplatīt ir aizliegts bez apgāda rakstiskas atļaujas.

Izdevniecība "Prometejs"
SIA "Prometejs AB", Tīlta ielā 20
www.prometejs.lv

No angļu valodas tulkojusi *Dina Kārklīņa*
Redaktore *Ilze Jansone*
Korektore *Austra Pudāne*
Vāka dizaina autors *Artūrs Bērziņš*

- © Tulkojums latviešu valodā, izdevniecība Prometejs
- © 447. un 512. lpp. izmantoti citāti no V. Šekspīra lugas "Makbets" (Rīga, Liesma, 1981). No angļu val. tulkojusi Vizma Belševica.
- © 513. lpp. izmantots citāts no V. Šekspīra lugas "Kā jums tīk" (Rīga, Liesma, 1964). No angļu val. tulkojusi Vizma Belševica.

ISBN 978-9934-656-05-7
Grāmata iespiesta SIA "Jelgavas tipogrāfija"

I. NODAĻA

Karstums pieņēmās spēkā.

Frenks Mejs piecēlās no paklājiņa un piegāja pie loga, lai palūkotos ārā. Tumšbrūns apmetums un flīzes, vietējā māla krāsa. Taisnstūraini daudzdzīvokļu nami, tādi paši kā tas, kurā viņš patlaban atradās; jumtu terases pilnas ar māju iemītniekiem, kuri naktī bija pārcēlušies turp, jo bija pārāk karsts, lai varētu gulēt telpās. Tagad krietns pulciņš ļaužu stāvēja pie sienām, kas slējās krūšu augstumā, un raudzījās austrumu virzienā. Debesis namu krāsā, kas sajaukusies ar balto tur, kur drīz lēks saule. Frenks dziļi ieelpoja. Gaiss kā saunā. Un šī vēl bija dienas vēsākā daļa. Visā savā mūžā viņš saunās nebija pavadījis ilgāk par piecām minūtēm, un šī sajūta viņam nepatika. Karsts ūdens — varbūt; karsts un mitrs gaiss — nē. Viņam nebija skaidrs, kāpēc kāds varētu tiekties pēc tik smacējošas, sviedrējošas sajūtas.

Šeit no tās nebija glābiņa. Ja viņš to visu būtu rūpīgi pārdomājis, viņš nebūtu piekritis braukt šurp. Šī bija viņa dzimtās pilsētas sadraudzības pilsēta, taču bija jau arī citas sadraudzības pilsētas, citas palīdzības organizācijas. Viņš būtu varējis strādāt Alaskā. Tā vietā viņam acīs tagad pilēja kodīgi sviedri. Viņš bija nosvīdis, gērbies tikai šortos, un arī tie bija izmirkuši slapji; paklājiņu, uz kura viņš bija mēģinājis iemigt, klāja mitri plankumi. Viņam slāpa, bet krūze līdzās gulvietai bija tukša. Visā pilsētā

kā milzīgi moskīti saspringti dūca ārā pie logiem izlikto gaisa kondicionētāju ventilatori.

Un tad austrumos apvārsni iešķēla saule. Tā zvēroja kā atombumba un, protams, tāda arī bija. Lauki un ēkas zem žilbinoši spožās gaismas lauskas satumsa un tad kļuva vēl tumšāki, kad lauska izplūda uz sāniem svilinošā līnijā, kas uzblida līdz pusaplim, uz ko nebija iespējams paskatīties. No tās plūstošā tveice bija sajūtama tik fiziski kā pļauka sejā. Saule karsēja viņa sejas ādu, liekot nemitīgi mirkšķināt. Apžilbušajām acīm asarojot, viņš gandrīz neko nespēja saskatīt. Viss bija brūns, gaiši brūns un spoži, neizturami balts. Parasta Utarpradēšas pilsēta sešos no rīta. Viņš paskatījās uz telefonu: 38 grādi. Pēc Fārenheita skalas tas bija — viņš pameklēja — 103 grādi. Gaisa mitrums ap 35 procentiem. Vissliktākais bija tas viss kopā. Pirms dažiem gadiem šī būtu bijusi viena no augstākajām temperatūrām pēc mitrās spuldzes indeksa, kādas jebkad reģistrētas. Tagad — tikai parasts trešdienas rīts.

Gaisā iegriezās izmisuma gaudas, kas nāca no jumta otrā ielas pusē. Ciešanu kliegzieni; divas jaunas sievietes pārliecās pār jumta malu, lai kaut ko uzsauktu lejup uz ielu. Kāds uz tā jumta vairs nebija pamodies. Frenks piezvanīja policijai. Atbildes nebija. Nevarēja saprast, vai kāds vispār bija pacēlis klausuli. Tagad gaisu pāršķēla sirēnas, tās izklausījās tālas un it kā dziļi iegrimušas. Līdz ar rītausmu ļaudis bija sākuši uziet nomocītus gulētājus, atrast tos, kuri pēc garās, karstās nakts vairs nekad nepamodiesies. Viņi sauca palīgā. Šķiet, sirēnas liecināja, ka daži zvani tomēr bija uzklausti. Frenks vēlreiz pārbaudīja telefonu. Baterija uzlādēta; savienojums izveidots. Bet nekādas atbildes no policijas iecirkņa, uz kuru šeit pavadīto četru mēnešu laikā viņam bija gadījies zvanīt vairākas reizes. Vēl atlikuši divi mēneši. Piecdesmit astoņas dienas, krietni vien par daudz. Līdz 12. jūlijam, lietus perioda sākumam, vēl jāgaida labs laiks. Koncentrēties uz šīs dienas izdzīvošanu. Dienu pēc dienas. Tad mājās uz Džeksonvilu, kas pēc visa šī liksies komiski auksta. Viņam būs, ko pastāstīt. Bet tie nabaga ļaudis uz jumta otrā ielas pusē.

Tad gaisa kondicionētāju troksnis pēkšņi aprāvās. Vēl vairāk satrauktu kliedzienu. Viņa telefona ekrānā vairs nebija nevienas uztveršanas zonas

svītriņas. Elektriņa bija pazudusi. Daļēja vai pilnīga atslēgšanās. Sirēnas kā dievu un dieviešu žēlās raudas, viss hinduistu panteons, ko pārņēmušas ciešanas.

Jau sāka darboties ģeneratori, skaļi divtaktu dzinēji. Nelikumīgi iegādāta degviela, dīzeļdegviela, petroleja, paglabāta šādām situācijām, kad likumu, kas pieprasīja sašķidrinātās dabasgāzes izmantošanu, aizstāja nepieciešamība. Jau tāpat netīrais gaiss drīz līdzināsies izplūdes gāzes segai. Tā, it kā nāktos elpot no veca autobusa izpūtēja.

To iztēlojies, Frenks noklepojās, vēlreiz mēģināja padzerties no krūzes līdzās guļvietai. Krūze vēl aizvien bija tukša. Viņš to nonesa lejā, piepildīja no filtrētā ūdens trauka, kas atradās pieliekamajā paslēptajā ledusskapī. Pat pēc elektrības atslēgšanas ūdens joprojām bija auksts, un tagad tas bija nonācis viņa termokrūzē, kur nesails vēl krietnu laiku. Drošības dēļ viņš iemeta krūzē joda tableti un cieši aizskrūvēja vāku. Krūzes svars bija nomierinošs.

Fonda pieliekamajā bija noglabāti divi ģeneratori un dažas degvielas kannas; pietiekami, lai varētu darbināt ģeneratorus divas vai trīs dienas. To vajadzēja paturēt prātā.

Pa durvīm drūzmēdamies ienāca viņa kolēģi. Hanss, Azalī, Hetere, visi sasarkušām acīm un nemierīgi.

— Nāc, — viņi mudināja, — mums jādodas prom.

— Ko tas nozīmē? — Frenks neizpratnē noprasīja.

— Mums jāsameklē palīdzība, viss rajons ir palicis bez elektrības, mums par to jāpaziņo Laknavai. Jādabū šurp ārsti.

— Kādi ārsti? — Frenks pārvaicāja.

— Mums ir jāmēģina!

— Es nekur neiešu, — Frenks atteica.

Visi cieši uzlūkoja viņu, tad saskatījās.

— Atstājiet man satelīta telefonu, — viņš sacīja. — Ejiet meklēt palīdzību. Es palikšu un pateikšu cilvēkiem, ka jūs drīz nāksiet.

Viņi neomulīgi pamāja un izsteidzās ārā.

Frenks uzvilka baltu kreklu, kas tūlīt uzsūca viņa sviedrus. Viņš izgāja uz ielas. Ģeneratori izdārdināja izplūdes gāzes pārmērīgi sakarsušajā

gaisā, droši vien darbinādami gaisa kondicionētājus. Viņš apspieda klepu. Bija pārāk karsts, lai klepotu; strauji ievilkot gaisu bija tas pats, kas ieelpot no kurtuves, un tad atkal vajadzēja sākt klepot. Ieelpojot tveicīgo gaisu un pūloties neklepot, kļuva vēl karstāk nekā jebkad. Viņam tuvojās ļaudis, lūgdami palīdzību. Viņš apsoliya, ka tā drīz būs klāt. Divos pēcpusdienā, viņš saciya ļaudīm. Tad nāciet uz klīniku. Pagaidām ievadiet vecos un mazos telpās, kurās ir kondicionēts gaiss. Skolās noteikti ir gaisa kondicionētāji, valdības mājā. Ejiet tur. Klausieties, kur skan ģeneratori.

Pie visu ēku ieejām izmisuma pārņemtu sērotāju bariņi gaidīja neatliekamās palīdzības automašīnas vai katafalkus. Bija pārāk karsts, lai varētu ne vien klepot, bet arī pārāk ilgi žēli gaudot. Šķita bīstami pat runāt; tā varēja pārkarst. Un ko gan te vispār varēja sacīt? Bija pārāk karsts, lai domātu. Pie viņa vēl aizvien nāca cilvēki. Lūdzu, kungs, palīdziet, kungs.

Nāciet uz manu klīniku divos, Frenks lika. Tikmēr dodieties uz skolu. Ieejiet telpās, kaut kur sameklējiet gaisa kondicionētājus. Dabūjiet vecos un mazos prom no šejienes.

Bet nav jau, kur iet!

Tad viņš piepeši apķērās.

— Ejiet uz ezeru! Lieniet ūdenī!

Šķiet, viņi nesaprata. Tā, kā *Kumbha melā* svētkos, kad ļaudis dodas uz Vārānasī un peldas Gangā, viņš skaidroja, cik labi vien spēdams.

— Tad jums būs vēsāk, — viņš tiem stāstīja. — Ūdenī jums nebūs tik karsti.

Kāds virs papurināja galvu.

— Tas ūdens ir saulē. Tik karsts kā vannā. Vēl sliktāk nekā gaisā.

Ziņkāres pārņemts, iztrūcies, juzdams, ka smagi elso, Frenks soļoja pa ielām uz ezera pusi. Ļaudis bija izgājuši no ēkām un drūzmējās pie ieejas. Daži viņu noskatīja, lielākā daļa ne, aizņemti paši ar savām problēmām. Plati iepletuši acis ciešanās un bailēs; acis, kas bija sarkanas no tveices, izplūdes gāzēm un putekļiem. Pieskaroties saulē sakarsušajām metāla virsmām, varēja apdedzināties; varēja redzēt, ka virs tām gaisā kā virs grila virmo karstuma viļņi. Muskuļi bija kļuvuši ļengani, lejup pār mugurkaulu

aizstiepusies baiļu dzīsla bija vienīgā, kas Frenku noturēja stāvus. Steigties bija neiespējami, tomēr viņš vēlējās to darīt. Iedams viņš turējās ēnā, cik vien tas bija iespējams. Tādā rīta agrumā viena ielas puse parasti bija apēnota. Izejot saules gaismā, sajūta bija tāda, it kā viņu kāds būtu pagrūdis tuvāk ugunskuram. Karstuma viļņa pamudinātam, viņam nācās mesties uz tuvāko ēnas ielāpu.

Pienācis pie ezera, viņš nemaz nejutās pārsteigts, redzot, ka ļaudis jau bija salīduši tajā līdz kaklam. Brūnas, tveicē sarkanas satvikušas sejas. Pār ūdeni kā blīva talka kārtā pletās gaisma. Aizgājis līdz betonētā ceļa līkumam, kas šajā pusē robežojās ar ezeru, viņš notupās un līdz pat elkonim iemērcā roku ūdenī. Tas patiešām bija tik silts kā vannā, vai gandrīz tikpat silts. Viņš nevilka roku ārā, cenzdamies saprast, vai ūdens ir vēsāks vai karstāks par viņa ķermeni. Cepinošajā gaisā to bija ļoti grūti noteikt. Pēc kāda laika viņš secināja, ka ūdens virsma ir aptuveni vienā temperatūrā ar viņa asinīm. Tātad ūdens bija ievērojami vēsāks par gaisu. Bet, ja tas bija nedaudz siltāks par ķermeņa temperatūru... nu, tad tas tik un tā būtu vēsāks par gaisu. To noteikt bija dīvaini grūti. Viņš paskatījās uz cilvēkiem ezerā. Ēku un koku rīta paēnā vēl aizvien atradās tikai šaura ūdens strēle, un arī tai drīz bija jāpazūd. Pēc tam viss ezers gulēs saulē, kamēr vēlā pēcpusdiena atnesīs sev līdzī ēnas otrā krastā. Slikti. Jā, bet saulesargi; visiem bija saulesargi. Kas zina, cik daudz pilsētas iedzīvotāju varēja satilpt šajā ezerā. Pārāk maz. Tika uzskatīts, ka šajā pilsētā ir divsimttūkstoš iedzīvotāju. Lauku un nelielu uzkalnu ieskauta pilsēta; citas pilsētas dažu vai vairāku kilometru attālumā uz visām pusēm. Sens izvietojums.

Viņš atgriezās iežogotajā teritorijā, pirmajā stāvā ierīkotajā klinikā. Augšā uz savu istabu nākamajā stāvā, elšot un pūšot. Visvieglāk būtu tur apgulties un nogaidīt. Ievadījis seifa kodu, viņš atvēra tā durvis, izņēma satelīta telefonu. Ieslēdza. Baterija bija uzlādēta līdz galam.

Viņš piezvanīja uz galveno mītņi Deli.

— Mums vajadzīga palīdzība, — viņš sacīja sievietei, kura atbildēja uz zvanu. — Vairs nav elektrības.

— Te arī nav, — Prīti atbildēja. — Tās nav nekur.

— Nēkur?

— Lielākajā daļā Deli, Utarpradēšā, Džhārkhandā, Bengālijā. Arī rietumu daļās, Gudžarātā, Rādžastānā...

— Ko mums vajadzētu darīt?

— Gaidīt palīdzību.

— No kurienes?

— Nezinu.

— Ko vēsta laika prognoze?

— Karstuma vilnim vajadzētu vēl kādu laiku turēties. Gaiss, kas paceļas virs zemes, varētu ievilkst no okeāna vēsāku gaisu.

— Kad?

— Nevieni to nezina. Augstā spiediena apgabals ir milzīgs. Tas ir aizķēries pie Himalajiem.

— Vai tagad labāk ir atrasties ūdenī, nevis gaisā?

— Protams. Ūdens ir vēsāks par ķermeņa temperatūru.

Viņš izslēdza telefonu, ielika to atpakaļ seifā. Pārbaudīja cieto putekļu/partikulāro daļiņu mērītāju pie sienas: 1300 PPM. Tas attiecās uz smalkajām daļiņām, 25 nanometru izmērā un smalkākām. Viņš vēlreiz izgāja uz ielas, turēdamies namu paēnā. Tā darīja visi; tagad vairs neviens nestāvēja saulē. Pār pilsētu kā dūmi gūlās pelēks gaiss. Tas bija pārāk sakaršis, lai smaržotu; bija tikai svilinoša sajūta, pašas tveices smarža, kā liesma.

Viņš atgriezās ēkā, nogāja lejā, vēlreiz atvēra seifu, izņēma pieliekamā atslēgas, atslēdza to un izvilka vienu ģeneratoru un degvielas kannu. Pamēģināja piepildīt ģeneratora degvielas tvertni un atklāja, ka tā jau bija pilna. Viņš ielika degvielas kannu atpakaļ pieliekamajā, aiznesa ģeneratoru uz telpas kaktu, kurā atradās logs ar gaisa kondicionētāju. Ārā pie loga piestiprinātā gaisa kondicionētāja īsa vads bija pieslēgts pie sienas rozetes zem loga. Taču telpā ģeneratoru darbināt nebūtu labi izplūdes gāzu dēļ. Bet nebūtu labi to darbināt arī ārā uz ielas zem loga; tur to noteikti nozagtu. Ļaudis bija pārņēmis izmisums. Tātad... Viņš atgriezās pieliekamajā, parakņājās, atrada pagarinātāja vadu. Augšā uz plakano ēkas jumtu ar sienas valni četru stāvu augstumā virs ielas. Pagarinātāja vads sniedzās tikai līdz trešajam stāvam. Viņš nokāpa lejā, noņēma gaisa kondicionētāju no loga otrajā stāvā, stenēdams un svīzdams uzstiepa to augšā pa

kāpnēm. Uz mirkli viņam noreiba galva, tad acīs sāka kost sviedri, un viņu atkal caurstrāvoja enerģijas uzplūds. Viņš atvēra biroja ceturrtā stāva logu, uzlika gaisa kondicionētāju uz dzegas, aizvēra logu, izvilka plastmasas sānu paneļus, kas noslēdza vaļā palikušās loga daļas. Augšā uz jumta terasi, iedarbināt ģeneratoru, paklausīties, kā tas rīstīdamies aizgrab līdz savam divtaktu gājienam. Pirmais dūmu mutulis, pēc kura izplūde vairs nebija redzama. Tomēr tas darbojās pietiekami skaļi, ļaudis to varēja saklausīt. Bija dzirdams, ka pilsētā darbojas citi ģeneratori. Pievienot pagarinātāja vadu, lejā pa kāpnēm uz biroja augšstāvu, pievienot strāvai gaisa kondicionētāju, ieslēgt. Gaisa kondicionētāja griezīgā dūksana. Straujš gaisa ieplūdums, ak dievs, ierīce nedarbojās. Nē, darbojās gan. Tā pazemināja ienākošo āra gaisa temperatūru par pieciem vai desmit grādiem — atstājot aptuveni 30 grādus, kā viņam šķita, varbūt vairāk. Ēnā tādai temperatūrai nebija ne vainas, cilvēki varēja to izturēt pat ar visu gaisa mitrumu. Tikai jāsež mierīgi un nav jāuztraucas. Un vēsākais gaiss virzīsies lejup pa kāpnēm un piepildīs visu ēku.

Nokāpis lejā, viņš mēģināja aizvērt logu, aiz kura bija atradies gaisa kondicionētājs, un atklāja, ka tas iestrēdzis. Viņš ar dūrēm daudzīja logu lejup, gandrīz izsīzdams stiklu. Beidzot tas noraustījās un noslidēja lejup. Ārā uz ielas, aizvērt durvis. Prom uz tuvāko skolu. Tuvējā veikaliņā tirgoja ēdienu un dzērienus skolēniem un viņu vecākiem. Skola bija slēgta, veikaliņš arī, taču tur bija cilvēki, un dažus viņš pazina.

— Klinikā darbojas gaisa kondicionētājs, — viņš tiem sacīja. — Nāciet pie mums.

Ļaužu pulciņš klusējot viņam sekoja. Septiņas vai astoņas ģimenes, tai skaitā veikaliņa īpašnieki, kuri vispirms aizslēdza tā durvis. Viņi centās turēties ēnā, taču tagad tās vairs gandrīz nebija. Vīrieši soļoja pa priekšu sievietēm, kuras ganīja kopā bērnus vienā rindā, pūlēdamās panākt, lai visi turētos ēnā. Frenkam šķita, ka viņi sarunājas avadhu vai bhodžpūru valodā. Viņi zināja, ka viņš prot tikai nedaudz hindi; gribēdami runāt ar viņu, viņi runāja šajā valodā vai apspriedās ar kādu, kurš tad uzrunāja viņu angļiski. Viņš tā arī nekad nebija pieradis mēģināt palīdzēt tiem, ar kuriem nespēja sarunāties. Samulsis, nokaunējies, viņš pārvarēja savu nevēlēšanos atklāt

savu nemākulīgo hindi un pajautāja, kā viņi jūtas, kur ir viņu ģimenes, vai viņiem ir, kur iet. Ja vien viņš patiešām bija to visu pateicis. Ļaudis ziņkārīgi noskatījās.

Viņš atslēdza klīniku, un ļaudis sagāja tajā. Bez liekām norādēm viņi devās augšā uz telpu, kur darbojās gaisa kondicionētājs, sasēdās uz grīdas. Telpa ātri piepildījās. Viņš atkal nokāpa lejā, nostājās ārā pie durvīm un aicināja ienākt tos, kuri izrādīja kaut vai nelielu interesi. Drīz vien visa ēka bija tik pilna, cik vien iespējams. Tad viņš aizslēdza durvis.

Karstumā sagurušie cilvēki sēdēja nosacīti vēsajās telpās. Frenks pārbaudīja galda datoru; gaisa temperatūra pirmajā stāvā bija 38 grādi. Telpā ar gaisa kondicionētāju, iespējams, bija vēsāk. Gaisa mitrums tagad bija sasniedzis 60 procentus. Stiprs karstums un augsts gaisa mitrums bija nelāgs, neparasts; Indas-Gangas līdzenumā no janvāra līdz martam bija vēsāks un sausāks; tad kļuva karsts, bet vēl aizvien sauss; tad līdz ar lietavu plūdiem nāca vēsāka gaisa temperatūra un visuresošie mākoņi, kas paglāba no tiešajiem saules stariem. Šis karstuma vilnis bija citāds. Tveice bez mākoņiem un tomēr arī augsts gaisa mitrums. Briesmīgs apvienojums.

Klīnikā bija divas vannas istabas. Kādā brīdī tualetes pārstāja darboties. Droši vien tāpēc, ka kanalizācijas caurules veda uz kādu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu, ko, protams, darbināja elektrība, un varbūt tai pietrūka ģeneratoru jaudas, lai turpinātu darboties, lai gan kaut kam tādām bija ļoti grūti noticēt. Lai vai kā, tas bija noticis. Tagad Frenks vajadzības gadījumā laida cilvēkus ārā, lai viņi varētu atviegloties kādā sānielā, tāpat kā Nepālas kalnu ciemos, kur nekad nebija bijis nevienas tualetes. Pirmo reizi kaut ko tādu ieraugot, viņš bija juties satriekts. Tagad viņš vairs neko neuztvēra kā pašsaprotamu.

Šad tad kāds sāka raudāt, un viņu ielenca neliels ļaužu bariņš; ciešanu pārņemti veci ļaudis, ciešanu pārņemti mazi bērni. Krietns daudzums apķēzišanās gadījumu. Viņš salika tualetēs spaiņus un, kad tie bija pilni, iznesa uz ielas, izlēja notekās un gāja atpakaļ. Nomira vecs vīrs; Frenks palīdzēja dažiem jaunākiem vīriešiem uznest liķi uz jumta, kur vecais vīrs tika ietīts plānā palagā, bet varbūt sari. Daudz bēdīgāks brīdis pienāca vēlāk tai pašā vakarā, kad tas pats bija jāizdara ar zidaini. Kamēr viņi nesa

mazo ķermenīti augšā uz jumta, visās telpās raudāja visi, kas tur atradās. Pamanījis, ka ģeneratoram sāk beigties degviela, Frenks nogāja lejā uz noliktavu, paņēma degvielas kannu un uzpildīja ģeneratoru vēlreiz.

Viņa termokrūze bija tukša. Ūdens pa krāniem vairs netecēja. Ledusskapī atradās divas lielas ūdens kannas, taču par tām viņš nevienam neteica. Viņš tumsā piepildīja savu krūzi no vienas kannas; ūdens vēl bija nedaudz vēss. Viņš atkal ķērās pie darba.

Tonakt nomira vēl četri. No rīta saule atkal uzlēca kā zvērojoša karsta kurtuve, kāda tā arī bija, nikni svilinādama jumtu un uz tā ietīto liķu skumjo nastu. Visi jumti un, paskatoties lejup uz pilsētu, arī visas ietves bija pārvērtušās par morgiem. Visa pilsēta bija morgs, un ārā bija tikpat karsts kā līdz šim, varbūt pat karstāks. Tagad termometrs rādīja 42 grādus, gaisa mitrums — 60 procenti. Frenks truli raudzījās uz displejiem. Viņš bija gulējis aptuveni trīs stundas, kad vien varēdams. Ģenerators vēl aizvien saraustīti grabēja savā divtaktu ritmā, gaisa kondicionētāja kaste vēl aizvien vibrēja kā jau nekur nederīgs ventilators. Apkārtni joprojām pildīja citu ģeneratoru un gaisa kondicionētāju troksnis. Bija skaidrs, ka no tā visa nebūs nekāda labuma.

Viņš nokāpa lejā, atvēra seifu un vēlreiz piezvanīja Prītī pa satelīta telefonu. Pēc divdesmitā vai četrdesmitā mēģinājuma viņa pacēla klausuli.

— Kas ir?

— Paklau, mums te ir vajadzīga palīdzība, — viņš sacīja. — Mēs te mirstam.

— Ko tu esi iedomājies? — viņa nikni atcirta. — Tu domā, ka jūs tādi esat vienīgie?

— Nē, bet mums ir vajadzīga palīdzība.

— Mums visiem to vajag! — viņa uzkliedza.

Frenks uz brīdi apklusā, lai apdomātos. Domāt bija ļoti grūti. Prītī atradās Deli.

— Vai jums tur viss labi? — viņš pajautāja.

Nekādas atbildes. Prītī bija nometusi klausuli.

Acīs atkal grauza. Viņš tās izslaucīja, atgriezās augšā, lai iznestu spaiņus no tualetes. Tagad tie pildījās lēnāk; cilvēku skaits pamazām dila.

Palikuši bez ūdens, viņi drīz būs spiesti šo vietu pamest. Vai nu tā, vai citādi.

Kad viņš atgriezās no ielas un atvēra durvis, kaut kas nošvīkstēja, un viņš tika nogrūsts zemē. Trīs jauni vīrieši turēja viņu piespiestu pie grīdas, viens uz viņu tēmēja ar milzīgu stūrainu ieroci. Frenks ieskatījās uz viņu notēmētajā stobra galā, vienīgajā, kas bija apaļš šajā stūrainajā metāla gabalā. Visa pasaule sarāvās līdz šī mazā aplīša robežām. Asinis dimdēdamas viņu caurstrāvoja; viņš juta, ka sastingst. No sejas un plaukstām lija sviedri.

— Nekusties, — viens no pārējiem vīriem pavēlēja. — Ja pakustēsies, mirsi.

Iebrucēju virzību augšstāvā pavadīja kliegzieni. Applāpētas skaņas, kas vēstīja, ka ģeneratoru un gaisa kondicionētāju kāds izslēdz. Pa atvērtajām durvīm ieklūda ierastāka pilsētas murdoņa. Garāmgājēji ziņkārīgi paskatījās un aizsoļoja tālāk. To nebija pārāk daudz. Frenks pūlējās elpot tik sekli, cik vien iespējams. Labajā acī briesmīgi grauza, taču viņš tikai to cieši aizmiedza un ar otru apņēmīgi skatījās prom. Viņš juta, ka vajadzētu pretoties, taču gribēja dzīvot. Sajūta bija tāda, it kā viņš uz visu šo ainu noraudzītos, atrazdamies pusceļā augšup pa kāpnēm, krietnu gabalu ārpus sava ķermeņa un visa, ko tas varētu sajust. Visa, izņemot dedzinošās sāpes acī.

Jauno vīriešu banda nobūkšķināja lejā pa kāpnēm ar visu ģeneratoru un gaisa kondicionētāju. Viņi izgāja uz ielas. Vīri, kuri turēja Frenku, atlaida viņu.

— Mums to vajag vairāk nekā jums, — viens no viņiem paskaidroja.

To izdzirdējis, vīrietis ar ieroci nikni saviebās. Viņš vēl pēdējo reizi notēmēja uz Frenku.

— Jūs paši esat vainīgi, — viņš paziņoja, un tad viņi aizcirta durvis un projām bija.

Frenks piecēlās, paberzēja rokas tur, kur vīri bija viņu sagrābuši. Viņa sirds joprojām joņoja. Viņam bija nelabi. Daži nonāca lejā no augšstāva un apjautājās, kā viņš jūtas. Viņi bija noraizējušies par viņu, uztraucās, ka viņam nodarīts pāri. Šī līdzcietība viņam iedzēla, un pēkšņi viņš

sajuta vairāk, nekā varēja atļauties. Viņš apsēdās uz zemākā pakāpiena un paslēpa seju plaukstās. Viņam uznāca pēkšņa raudu lēkme. No asarām acīs vairs tik stipri negrauca.

Beidzot viņš piecēlās.

— Mums jāiet uz ezeru, — viņš sacīja. — Tur ir ūdens, un tur būs vēsāk. Vēsāk ūdenī un uz ietves.

To dzirdot, vairākas sievietes izskatījās nelaimīgas, un viena no viņām iebilda:

— Varbūt jums taisnība, bet tur būs pārāk daudz saules. Mums vajadzētu nogaidīt līdz tumsai.

Frenks pamāja.

— Tas ir prātīgi.

Viņš aizgāja atpakaļ uz mazo veikaliņu kopā ar tā īpašnieku, juzdamies nemierīgs, noreibis un vārģs. Saunas sajūta triecās viņā kā āmurs, bija ļoti grūti nest maisu ar pārtiku, konserviem un dzērienu pudelēm atpakaļ uz klīniku. Un tomēr viņš palīdzēja aiznest sešas pārtikas nastas. Lai cik slikti viņš arī justos, šķita, ka viņš bija stiprāks par daudziem citiem no viņu nelielās grupas. Brīžiem viņš gan iedomājās, ka daži no viņiem patiesībā varētu šādi staigāt līdzī visu dienu. Tomēr ejot neviens no viņiem nerunāja un pat neskatījās viņam acīs.

— Vēlāk varēsim paņemt vēl, — veikaliņa īpašnieks beidzot paziņoja.

Pagāja diena. Bēdu gaudas pārtapa apslāpētos vaidos. Cilvēki bija pārāk sakarsuši un izslāpuši, lai celtu kņadu; arī tad, kad nomira viņu bērni. Sarkanās acis brūnās sejās, kuras cieši raudzījās uz Frenku, kad viņš klupdams staigāja starp tiem, pūlēdamies palīdzēt nogādāt ģimenes locekļu liķus uz jumta, kur tie cepinājās saulē. Gan jau šie liķi sapūs, bet varbūt vispirms apsvils un izkaltīs, jo bija tik karsts. Šādā tveicē nespēja izdzīvot neviena smaka; te oda tikai pēc paša svilinoši karstā gaisa. Vai varbūt ne: piepeši sāka ostar pēc puvušas gaļas. Tagad neviens te vairs neuzkavējās ilgāk. Frenks saskaitīja četrpadsmit ietītus ķermeņus, gan pieaugušos, gan bērnus. Pārlaidis skatienu pilsētas jumtiem, viņš ieraudzīja citus, kuri nodarbojās ar to pašu; klusi, noslēgušies sevī, ar nodurtām galvām, steigīgi. Neviens, ko viņš redzēja, neskatījās apkārt tā, kā to darīja viņš.

Lejā ēdiens un dzērieni jau bija pazuduši. Frenks sāka skaitīt, lai gan tas nebija viegli. Klīnikā atradās aptuveni piecdesmit divi cilvēki. Brīdi pasēdējis uz kāpnēm, viņš iegāja noliktavā un nopētīja visu, kas tur atradās. Viņš atkal piepildīja savu ūdens krūzi, kārtīgi padzērās, piepildīja to vēlreiz. Ūdens vairs nebija vēss, bet nebija arī karsts. Noliktavā atradās degvielas kanna; vajadzības gadījumā viņi varēja sadedzināt liķus. Tur bija vēl viens ģenerators, taču nebija nekā noderīga, ko ar to varētu darbināt. Sateļlīta telefona baterija joprojām bija pilna, taču nebija neviena, kam zvanīt. Viņš iedomājās, ka varbūt vajadzētu piezvanīt mātei. Sveika, mammu, es mirstu. Nē.

Diena sekundi pēc sekundes lēni aizvilkās līdz savai pēdējai stundai, un tad Frenks apspriedās ar veikaliņa īpašnieku un viņa draugiem. Klusi sarunādamies, viņi visi vienojās: bija pienācis laiks iet uz ezeru. Viņi pamodināja ļaudis, izskaidroja plānu, palīdzēja tiem, kuri nevarēja nostāvēt, tikt lejā pa kāpnēm. Daži to nespēja; nebija skaidrs, ko ar viņiem iesākt. Daži veci vīri pateica, ka paliks tepat tik ilgi, kamēr vien būs vajadzīgi, un tad atnāks uz ezeru. Viņi atvadījās no aizejošajiem, it kā nekas nebūtu noticis, taču viņu acis pateica visu. Iziedami no klīnikas, daudzi raudāja.

Pa pēcpusdienas ēnām viņi soļoja uz ezeru. Karstums bija lielāks nekā jebkad. Uz ielas un ietvēm neviena cilvēka. Nekādu gaudu no ēkām. Vēl aizvien ņurdēja daži ģeneratori, malās daži ventilatori. Satrakotajā gaisā skaņas šķita apslāpētas.

Pie ezera atklājās izmisuma pilna aina. Ezerā atradās daudzi, daudzi cilvēki, to galvas izraibināja ūdens virsmu visur gar krastiem, un tālāk, kur droši vien bija dziļāks, joprojām bija galvas, cilvēki, pa pusei iegremdējušies ūdenī, guleja uz dažādiem improvizētiem plostiem. Bet ne visi no šiem cilvēkiem bija dzīvi. Šķita, ka no ezera virsmas paceļas zema, smacējoša dūmaka, un tagad izdedzinātajās nāsīs varēja izšķirt nāves un pūstošas gaļas smirdoņu.

Viņi vienojās, ka varbūt vislabāk būtu vispirms apsēsties uz zemā celiņa gar ezera krastu vai uz nogāzes un iemērkēt ūdenī kājas. Celiņa galā vēl aizvien bija brīva vieta, visi kopā aizvilkās turp un vienlaikus apsēdās vienā rindā. Betons zem viņiem joprojām izstaroja dienas tveici. Visi svida,

izņemot dažus, kuri nesvīda un bija sarkanāki par pārējiem, nokaitēti šīs vēlās pēcpusdienas ēnās. Kad iestājās krēsla, viņi šos cilvēkus uzslēja sēdus un palīdzēja tiem nomirt. Ezera ūdens bija karsts kā vannā, manāmi karstāks par ķermeņa temperatūru, Frenks nodomāja; karstāks nekā iepriekšējā reizē, kad viņš to bija pataustījis. Pareizi vien bija. Viņš bija lasījis: ja visu Saules enerģiju, kas sasniedz Zemi, varētu saglabāt un daļa no tās neatsistos un neaizplūstu prom, gaisa temperatūra turpinātu celties tik ilgi, kamēr jūras uzvārtos. Viņš lieliski spēja iztēloties, kas tad notiktu. Šķita, ka ezera ūdenim līdz vārīšanās temperatūrai atlikuši tikai daži grādi.

Un tomēr kādā brīdī pēc saulrieta, kad īslaicīgā krēsla bija pagājusi un iestājusies tumsa, visi iekāpa ūdenī. Tā vienkārši bija labāk. Šādi rīkojies viņus pamudināja ķermeņi. Viņi varēja apsēsties ezera seklākajā vietā, izbāzt galvu virs ūdens un mēģināt izturēt.

Blakus Frenkam sēdēja jauns vīrietis, kuru viņš bija redzējis tēlojam Karnu vienā no vietējo svētku ludziņām, un, atceroties šo jauno vīrieti brīdī, kad Ardžūna ar izrunātu lāstu bija padarījis Karnu bezpalīdzīgu un jau grasījies viņu nogalināt, Frenks juta, ka viņa trulums atkal tiek iešķelts, kā toreiz, kad ļaudis bija izrādījuši raizes par viņu; tobrīd jaunais vīrietis bija uzvaroši iesaucies: "Tas ir tikai liktenis!" un pamanījies vēl pēdējo reizi atvēzēties, pirms sabrukt zem Ardžūnas nepielūdzamā zobena. Tagad šis jaunais vīrietis malkoja ezera ūdeni, plati iepletis acis šausmās un skumjās. Frenkam nācās novērsties.

Karstums sāka iesisties viņam galvā. Pār ķermeni skrēja skudriņas, ko raisīja vēlēšanās tikt ārā no šīs pārāk karstās vannas, kā no saunas ieskriet ledaini aukstā ezerā, kam vajadzētu atrasties līdzās visām šādām saunām, sajust to svētlaimīgo aukstuma šoku, kas iztrieca elpu no plaušām, kā viņam reiz bija gadījies Somijā. Turienieši apgalvoja, ka jācenšas maksimizēt temperatūras starpību; vienas sekundes laikā tā jānomaina par simt grādiem, lai redzētu, kāda tad ir sajūta.

Taču šādas domas bija kā niezošas vietas kasišana, kas visu tikai padarīja vēl ļaunāku. Viņš nogaršoja karsto ezera ūdeni, sajuta, cik pretīgs tas bija, pilns ar organiskām vielām un kas zina, ar ko vēl. Viņu joprojām mocīja slāpes, ko nebija iespējams remdēt. Kuņģī nonācis karstais ūdens

nozīmētu, ka glābiņa vairs nav nekur; karstums gan iekšā, gan ārā būtu daudz lielāks par to, kādai vajadzētu būt cilvēka ķermeņa temperatūrai. Viņi tika lēni vārīti. Viņš slepus atskrūvēja savu ūdens pudeli un padzērās. Ūdens tajā tagad bija remdens, bet ne karsts, un tīrs. Viņa ķermenis alka pēc tā, un viņš nespēja novaldīties un izdzēra visu.

Cilvēki mira ātrāk nekā jebkad. Nekur nebija veldzes. Visi bērni bija miruši; visi vecie ļaudis bija miruši. Cilvēki klusi izgrūda kaut ko tādu, kam būtu vajadzējis būt bēdu kļiedzieniem; tie, kuri vēl spēja pakustēties, grūda liķus ārā no ezera vai uz tā vidu, kur tie turpināja peldēt kā baļķi vai nogrima.

Frenks aizvēra acis, pūlēdamies neklausīties apkārtējo balsis. Viņš bija pilnīgi iegremdējies seklumā un varēja atbalstīt pakausi pret celiņa betona malu un dubļiem tieši zem tās. Iegremdējies tā, ka iestidzis dubļos, un tikai puse galvas bija atklāta svilinošajam gaisam.

Pagāja nakts. Bija redzamas tikai visspožākās zvaigznes, virs galvas peldēja kaut kas izplūdis. Nakts bez mēness. Virs galvas lidoja satelīti, no austrumiem uz rietumiem, no rietumiem uz austrumiem, vienreiz pat no ziemeļiem uz dienvidiem. Ļaudis vēroja, viņi zināja, kas notiek. Zināja, taču neko nedarīja. Nespēja darīt. Nedarīja. Nebija nekā, ko darīt, nekā, ko teikt. Šī nakts Frenkam stiepās kā daudzi gadi. Kad debesis kļuva gaišākas, vispirms pelēkas un it kā apmākušās, bet pēc tam tikai skaidras un tukšas, viņš sakustējās. Pirkstu gali bija sakrunkojušies. Viņš bija izvārīts, izvārīts uz lēnas uguns; viņš bija izcepināts. Bija ļoti grūti pacelt galvu kaut vai tikai par sprīdi. Varbūt viņš te nosliks. Šī doma viņu pamudināja sakopot spēkus. Viņš atspiedās uz elkoņiem, paslējās augšup. Rokas un kājas bija kā vārīti spageti, kas nokarājās no kauliem, taču kauli kustējās paši. Viņš uzslējās sēdus. Gaiss vēl aizvien bija karstāks par ūdeni. Viņš noskatījās, kā saules stari atsitas pret koku galotnēm otrā ezera krastā; izskatījās, ka tās uzliesmo. Piesardzīgi balansēdams galvu uz kakla, viņš palūkojās apkārt. Visi bija miruši.

3. NODAĻA

ANO Vispārējās Konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros noslēgtā Parīzes nolīguma 14. pants pieprasīja periodiski uzskaitīt visu to parakstījušo valstu oglekļa emisiju daudzumu, kas būtībā nozīmēja kopējo globāli atšķelto oglekli attiecīgajā gadā. Pirmā “globālā inventarizācija” bija iecerēta 2023. gadā un turpmāk ik pēc pieciem gadiem.

Pirmā globālā inventarizācija nenoritēja tā, kā nākas. Atskaites bija pretrunīgas un nepilnīgas, un tomēr kļuva pilnīgi skaidrs, ka, neraugoties uz 2020. gada kritumu, oglekļa emisijas bija daudz lielākas par tām, ko nolīgumu parakstījušās valstis bija cita citai apsolijušas. Tikai dažas valstis bija sasniegušas pašu uzstādītos mērķus, lai gan tie bija pieticīgi. Apzinoties šīs nepilnības pat vēl pirms 2023. gada inventarizācijas, 108 valstis bija solījušas stiprināt savu apņemšanos; taču tās visas bija mazākas valstis, kuras kopā veidoja aptuveni 15 procentus no visām globālajām emisijām.

Tā nu nākamā gada valstu Klimata konferencē dažas delegācijas norādīja, ka saskaņā ar nolīguma 16. panta 4. apakšpunktu pušu konference “pieņem visus lēmumus, kas vajadzīgi, lai veicinātu šā nolīguma efektīvu īstenošanu, un izveido tādas palīgstruktūras, kādas uzskata par vajadzīgām šā nolīguma īstenošanai”. Ar šādām palīgstruktūrām līdz šim bija domātas komitejas, kuras sanāca kopā tikai ikgadējo konferences dalībnieku pulcēšanās reizēs, taču tagad daži delegāti iebilda, ka, ņemot

vērā līdzšinējo nolīguma vispārējo izgāšanos, ir pilnīgi skaidrs: lai veicinātu procesa virzību, ir nepieciešama jauna palīgstruktūra ar pastāvīgiem uzdevumiem, kā arī resursi to īstenošanai.

Tā nu ANO Klimata konferences COP29 laikā, kas tika sarīkota Bogotā, Kolumbijā, nolīguma puses izveidoja jaunu palīgstruktūru nolīguma īstenošanai saskaņā ar nolīguma 16. un 18. pantu, kuras finansējumu vajadzēja īstenot ar 8. pantā aprakstītajiem finansējuma protokoliem, kas visām pusēm uzliek par pienākumu ievērot Varšavas Starptautiskā klimata pārmaiņu nodarīto zaudējumu un kaitējuma kompensēšanas mehānisma metodes. Paziņojumā bija teikts: “Ar šo tiek dibināta palīgstruktūra, ko pilnvarojusi šī Pušu 29. konference, kas kalpo par Parīzes Klimata nolīguma (PKN) pušu tikšanos, sadarbībai ar Klimata pārmaiņu starpvaldību padomi un visām ANO aģentūrām, un visām valdībām, kas parakstījušas Parīzes nolīgumu, lai aizstāvētu visas pasaules pilsoņu turpmākās paaudzes, kuru tiesības, kas noteiktas Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā, ir tikpat likumīgas kā mūsējās. Šai jaunajai palīgstruktūrai turpmāk tiek uzticēts tagadnē un nākotnē aizstāvēt visas dzīvās būtnes, kas nespēj aizstāvēties pašas, un veicināt to tiesisko stāvokli un fizisko aizsardzību.”

Kāds preses pārstāvis šo jauno aģentūru nodēvēja par Nākotnes ministriju, šis nosaukums tai pielipa un izplatījās, un jaunā aģentūra turpmāk tika dēvēta tieši šādi. Tā tika nodibināta 2025. gada janvārī Čīrihē, Šveicē.

Drīz pēc tam Indiju piemeklēja lielais karstuma vilnis.